

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайну та архітектури	Рівень вищої освіти	другий (магістр)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	B2 Дизайн	Семестри	1

ЕКОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН

Семестр 1 (осінь-зима 2026-2027)

01 вересня — 12 грудня

Викладачі	Кривуц Світлана Василівна, доцент, PhD (канд. мистецтвознавства)
E-mail	svkdesignsvk@gmail.com
Заняття	За розкладом (онлайн)
Консультації	Середа 12.00–13.00 (за необхідністю)
Адреса	к. 203, поверх 1, корпус 2, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-46 (кафедра «ДС»)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни;
- 2) в полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*.

Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу вибіркової дисципліни та підготовки її практичної/методичної стратегії. Студент може для ознайомлення запропонувати теми для опрацювання матеріалу, пов'язаного з загальною тематикою курсу.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Свої додаткові навчальні матеріали, пошукові ескізи тощо можна запропонувати переглянути за електронною адресою. svkdesignsvk@gmail.com

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет, папір для ескізування та макетування, олівець, акварельні фарби. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Arhcad, 3D MAX, Corel Draw, Photoshop.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в засвоєнні студентами спеціальних знань з передпроектного аналізу, вироблення концептуальної ідеї та засобів проектування, які необхідні для їх професійної роботи та розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування у студентів системи знань у сфері означеної дисципліни;
- надання їм необхідних знань та практичних навичок в формуванні авторської проектної пропозиції;
- сприяння творчому розумінню необхідності розробки мистецтвознавчих проблем та засобів вирішення питань з обраної теми проектування;
- сприяння розвитку професійних умінь з презентації результатів розробки проектної пропозиції на обрану тему.

КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. [Стандарт вищої освіти України за [спеціальністю «Дизайн» для другого \(магістерського\) рівня вищої освіти](#)] Електронний ресурс. Режим доступу: <http://osvita.ua/master/spec-master/63144/>

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенції)	Програмні результати навчання дисципліни
ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (компетентність) ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми	ПРН 1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ПРН 4. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами.
ФК 1. Здатність застосовувати методику концептуального проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог. ФК 2. Здатність проведення проектного аналізу усіх	ПРН 6. Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності. ПРН 8. Здійснювати передпроектний аналіз із урахуванням усіх вагомих чинників, що

впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проекту. ФК 6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виразальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів, інноваційних методів і технологій. ФК 11. Здатність до розробки принципових креслень конструктивного рішення складових об'єктів середовищного дизайну.	впливають на об'єкт проектування; формулювати авторську концепцію проекту. ПРН 9. Застосовувати методику концептуального проектування та здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних вирішень, а також функціональних та естетичних вимог до об'єкта дизайну.
--	---

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни передбачає надання студентам необхідних навичок у висвітленні концепції проекту. Контент дисципліни вміщує розгляд важливих питань: методологію поетапного виконання необхідних учбових завдань; творче мислення в формуванні дизайну тимчасового павільйону в системі міського середовища; основи теоретичних напрацювань, що є достатніми для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі творчої діяльності, оволодіння графічною майстерністю у створенні проектної пропозиції та оволодіння навичками макетування.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 1-го курсу (4 кредити ECTS, 120 навчальних годин, в тому числі 16 годин — аудиторні лекційні заняття, 14 - практичні заняття та 90 годин — самостійні). Всього курс має 2 змістовні модулі та 9 тем.

Осінній семестр: 120 годин, з них: 16 — лекційні, 14 - практичні заняття, 90- самостійні.

МОДУЛЬ 1. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПОЯВИ ТА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ДИЗАЙНУ

Змістовний модуль 1. Історичні передумови появи екологічного дизайну.

- Тема 1.** Поняття «екологічний дизайн». Історичні передумови появи екологічного дизайну. Видача завдання на проектування.
- Тема 2.** Функції екологічного дизайну. Вибір території для проведення передпроектного аналізу. Аналіз вихідної ситуації.
- Тема 3.** Створення нових моделей концепції сучасного екологічного простору. Аналіз вихідної ситуації, затвердження території.
- Тема 4.** Роль архітекторів та дизайнерів 1920-1950-х років в формуванні екологічного підходу. Принципи «зеленої архітектури» на основі концепції Ф.Л. Райта. Аналіз вихідної ситуації, затвердження території.
- Тема 5.** Вплив концепції органічної архітектури на принципи «зеленої архітектури». Етапи розвитку екологічного напрямку. Збір аналогів за темою. Підготовка доповідей щодо специфіки обраного об'єкту.

МОДУЛЬ 2. ТРЕТІЙ РІВЕНЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ДИЗАЙНУ (ДИЗАЙНЕРСЬКИЙ)

Змістовний модуль 2. Розробка власної концепції дизайну тимчасового павільйону.

- Тема 6.** Елементи біонічного формоутворення екодизайну. Концепція «біоміметичного дизайну». Затвердження аналогів, обраної території, розробка концепції,

виконання чернетки макету, розробка пошукових ескізів.

Тема 7. Тесселяція як метод формування дизайну тимчасових павільйонів в системі міського середовища. Затвердження концепції, ескізування, уточнення чернетки макету.

Тема 8. Затвердження ескізного рішення дизайну тимчасового павільйону.

Тема 9. Вироблення ескізу проєктної подачі та дослідницько-аналітичної частини. Затвердження подачі графічної частини проєкту.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних, практичних та самостійних занять. Лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення тем лекційних та практичних занять. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз у відповідності до теми власної проєктної творчої роботи. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзамен. Для отримання оцінки екзамену достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесів практичної та самостійної роботи. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені письмові роботи з підготовки тез конференцій за обраними темами дисципліни (5 балів).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої для відвертої дискусії із студентами та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА СТУДЕНТА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку або екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання обраної теми з дисципліни «Екологічний дизайн» відбувається в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких поважних причин.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЇ ЩОДО ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з зниженням оцінки відносно її представленої якості. Якщо здобувач освіти має заборгованості та ліквідує їх відповідно до графіку перескладання (за умов поважної причини, що підтверджена відповідними документами), його роботи оцінюються без зниження оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, у концептуальному рішенні проектної пропозиції тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю студент відсутній, він втрачає право отримати бали за проект. Наступним кроком рубіжного контролю є отримання хвостівки із вказаною датою прездачі проекту.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

Допускається використання мережі Інтернет для пошуку інформації, ознайомлення з мистецькими та архітектурними творами, а також перегляду референсів з метою натхнення та формування власного творчого задуму. Копіювання чужих ідей, композиційних рішень, авторських робіт або їх відтворення під виглядом власної роботи не допускається.

Використання генеративних систем штучного інтелекту (ШІ) для створення концепції, ідей, ескізів, композицій, зображень чи інших складових навчальної роботи не допускається, оскільки це суперечить меті дисципліни та вимозі формування власних творчих і графічних навичок.

Якщо ШІ використовувався виключно для пошуку або уточнення довідкової інформації, це зазначається в роботі або супровідних матеріалах у формі: «Під час виконання роботи використано [назва сервісу ШІ] для пошуку/уточнення довідкової інформації. Творчий задум, композиційне рішення та графічне виконання роботи виконані автором самостійно». Подання чужих або згенерованих ШІ результатів як власних, копіювання авторських робіт чи приховування використання ШІ розглядається як порушення академічної доброчесності. У разі порушення академічної доброчесності здобувач не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно положення «Про академічну доброчесність Харківської державної академії дизайну і мистецтв» та Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX.

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
МОДУЛЬ 1. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПОЯВИ ТА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ДИЗАЙНУ						
Змістовний модуль 1. Історичні передумови появи екологічного дизайну.						
11.09.23-18.09.23	1	Лекційні/самостійні	Поняття «екологічний дизайн». Історичні передумови появи екологічного дизайну. Видача завдання на проектування.	3/10	Консультації за темою	
19.09.23-26.09.23	2	Лекційні/самостійні	Функції екологічного дизайну. Вибір території для проведення передпроектного аналізу. Аналіз вихідної ситуації.	3/10	Консультації за темою	
27.09.23-04.10.23	3	Лекційні/практичні/самостійні	Створення нових моделей концепції сучасного екологічного простору. Аналіз вихідної ситуації, затвердження території.	3/1/10	Консультації з викладачем за темою проекту	пошукові ескізи приносять ся на заняття
05.10.23-12.10.23	4	Лекційні/практичні/самостійні	Роль архітекторів та дизайнерів 1920-1950-х років в формуванні екологічного підходу. Принципи «зеленої архітектури» на основі концепції Ф.Л. Райта. Затвердження території.	3/3/10	Консультація за темою проекту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття
13.10.23-20.10.23	5	Лекційні/Практичні/самостійні	Вплив концепції органічної архітектури на принципи «зеленої архітектури». Етапи розвитку екологічного напрямку. Збір аналогів за темою. Підготовка доповідей щодо специфіки обраного об'єкту.	3/3/10	Консультація за темою проекту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття
МОДУЛЬ 2. ТРЕТІЙ РІВЕНЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ДИЗАЙНУ (дизайнерський)						
Змістовний модуль 2. Розробка власної концепції дизайну тимчасового павільйону.						
21.10.23-28.10.23	6	Лекційні/практичні/самостійні	Елементи біонічного формоутворення екодизайну. Концепція «біоміметичного дизайну». Затвердження аналогів, обраної території, розробка концепції, виконання чернетки макету, розробка пошукових ескізів.	1/2/10	Консультація за темою проекту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття

29.10.23 - 13.11.23	7	Лекційні/ Практичні/ самостійні	Тесселяція як метод формування дизайну тимчасових павільйонів в системі міського середовища. Ескізування, уточнення чернетки макету.	2/2/10	Консультація за темою проєкту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття
14.11.23- 27.11.23	8	Лекційні/ Практичні/ самостійні	Затвердження ескізного рішення дизайну тимчасового павільйону.	1/2/10	Консультація за темою проєкту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття
28.11.23 - 14.12.23	9	Лекційні/ Практичні/ самостійні	Уточнення ескізного рішення дизайну тимчасового павільйону. Уточнення чернетки макету	1/1/10	Консультація за темою проєкту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–5
2	Поточний контроль	0–10
3	Поточний контроль	0–10
4	Поточний контроль	0–10
5	Поточний контроль	0–10
6	Поточний контроль	0–10
7	Поточний контроль	0-10
8	Поточний контроль	0-10
9	Поточний контроль	0-15
	Екзамен	0-10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали			Критерії оцінювання
	1-й модуль	2-й модуль	Екзам. перегляд	
A +	44-45	44-45	10	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у доповіді конференції з обраної теми або у творчому конкурсі
A	40-43	41-43	9	
B	37-40	38-41	8	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми. Графічна подача акуратна, професійна, без помилок.
C	34-37	34-37	7	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок.
D	29-34	29-34	6	Студент добре опанував обсяг матеріалу практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, але при цьому робота має незначні недоліки.
E	27-28	28-29	5	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
F	16-27	16-28	3-4	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але

X				виконана робота має значні недоліки (відсутність концепції, творчого підходу, неякісна графічна подача проекту тощо).
F	0-16	1-16	0-2	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу аналогів, обґрунтування концепції завдання, помилки в обробці графічного матеріалу, несвоєчасна подача виконаної роботи на екзамен без поважної причини тощо).
	0		0	Пропуск рубіжного контролю

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за підготовку тез та виступ на конференції за темою завдання (5 балів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Ван Хань, Кривуц С.В. Сталий розвиток як основна складова регенеративного дизайну у формуванні об'єктів тимчасової архітектури (на прикладі дизайну китайських тимчасових бамбукових павільйонів) // Український мистецтвознавчий дискурс. Київ. 2025. №4. С.33-39.
2. Кривуц С.В., Пікущий О. (2021). Дерево в сучасному дизайні середовища: традиційний та інноваційний підходи // Матеріали міжнародної науково-практичн. конференції «Topical issues of modern science, society and education». SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. С.961-964
3. Кривуц С.В., Ван Хань. Концепція відповідності цілям сталого розвитку міста в дизайні тимчасових виставкових павільйонів // Збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. Дрогобич: Посвіт, 2026. № 96. Т.3. С.123-128.
4. Кривуц С.В., Ван Хань. Принципи формоутворення в дизайні тимчасових виставкових павільйонів (на прикладі КНР) // Current scientific goals, approaches and challenges: Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, December 12, 2025. Dresden, Federal Republic of Germany: International Center of Scientific Research. С.584-587. DOI 10.36074/scientia-12.12.2025
5. Кривуц С.В. (2021). Концепція біоміметичного дизайну: виклики сьогодення // Scientific Collection «InterConf», (72): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Scientific Community: Interdisciplinary Research». Hamburg, Germany: Busse Verlag GmbH, С.467-476

5. Кривуц С.В. (2021). Тесселяція як метод формування дизайну тимчасових павільйонів в системі міського середовища // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки» No 7 (Серпень, 2021): за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities», Відень, Австрія. С.317-324
6. Кривуц С.В., Полякова Є.В. (2022). Концепція «метаболізму» в творчості Кісе Курокава. Матеріали науково-практичної конференції / 7th International scientific and practical conference «Topical issues of modern science, society and education» (January 29-31, 2022) SPC — Sci-conf.com.ua, Kharkiv, Ukraine. С.647-652
7. Романова А., Кривуц С.В. (2021). Архітектура Марка Форнес // Матеріали VI міжнародної науково-практичн. конференції «Topical issues of modern science, society and education». SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. С.1068-1072
8. Свірко В., Бойчук О., Голобородько, Рубцов Л. (2016). Дизайнерська діяльність: екологічне проектування. – Київ, УкрНДІДЕ, ХДАДМ.
9. 100 великих архітекторів. Великий Райт. // 100GREATS.RU: URL: http://100greats.ru/pages/Frenk_Lloyd_Rayt.html

Список іноземних джерел

1. *Knippers Jan., Nickel Klaus G., Speck Thomas. (2016). [Biomimetic research for architecture and building construction : biological design and integrative structures.](#)*
2. Pawlyn M. (2016). *Biomimicry in architecture*. Newcastle upon Tyne: Riba publishing.
3. Radwan, Gehan A.N.; Osama, Nouran (2016). *[Biomimicry, an Approach, for Energy Effecient Building Skin Design](#)*. Procedia Environmental Sciences. 34: P. 178–189
4. Richard Buckminster Fuller: A Visionary Architect. *Environment Canada*. Retrieved from <http://www.ec.gc.ca/biosphere/default.asp?lang=En&n=30956246-1>

Допоміжна література

1. Бойчук О. (2016). Екологічний дизайн: пріоритети, думки, особистості. В збірнику «Особистість митця в культурі» // Матеріали 2-ї Міжнародної науково-практичної конференції, ХНТУ. Херсон. С.14-19.
2. Кривуц С.В., Катріченко К.О. (2016). Дизайн-організація міського простору для осіб із обмеженими фізичними можливостями / С.В. Кривуц, К.О. Катріченко // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв / Збірка наукових праць за ред. Даниленка В.Я. Х.:ХДАДМ, С.33-36.
3. Кривуц С.В., Бондаренко В.В. (2017). Экологический подход в дизайне инновационных строительных и отделочных материалов // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв/ Збірка наукових праць за ред. Даниленка В.Я. Х.:ХДАДМ, №1. С.23-26.